

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

**GEBRUIKSHANDLEIDING EN
TOELICHTING OP DE LEGENDA**

Archeologische Verwachtingskaart Maasdal

Mei 2016

In deze handleiding is toegelicht hoe de Archeologische Verwachtingskaart Maasdal met bijbehorende legenda is te gebruiken.

De Archeologische Verwachtingskaart Maasdal is een overkoepelende naam voor een serie van verwachtingskaarten, achterliggende documenten en tabellen. De kaarten bestaan uit vier periodekaarten en een alle-perioden-kaart.

De vier periodekaarten zijn gemaakt voor de volgende perioden:

- Jagers, verzamelaars en eerste boeren (JV) (ca. 12.000 – 3400 voor Chr.)
- Vroege landbouwsamenlevingen (LBV) (ca. 3400 – 1500 voor Chr.)
- Late landbouwsamenlevingen (LBL) (ca. 1500 voor Chr. – 900 na Chr.)
- Staatssamenlevingen (SSL) (900 – 1950 na Chr.)

In de legenda's van de vier periodekaarten worden twee soorten archeologische verwachtingen onderscheiden: de archeologische basisverwachting en de aanvullende verwachting. Beide zijn aan de hand van kleuren en vlakken zichtbaar op de periodekaarten. De betreffende kleuren zijn terug te vinden in de legenda met een korte beschrijving van hun betekenis.

Archeologische basisverwachting

Deze basisverwachting is aangegeven aan de hand van hoofdthema's: bewoning, begraving, economie (inclusief infrastructuur), en rituelen. De gebruikte thema's staan hieronder op een rij:

	E: kans op het voorkomen van vindplaatsen gerelateerd aan economische activiteiten
	Ew: kans op het voorkomen van vindplaatsen gerelateerd aan water gebonden economische activiteiten
	ER: kans op het voorkomen van vindplaatsen gerelateerd aan economische en rituele activiteiten
	ERw: kans op het voorkomen van vindplaatsen gerelateerd aan water gebonden economische en rituele activiteiten
	WBER: kans op het voorkomen van vindplaatsen gerelateerd aan bewoning, begraving, economische en rituele activiteiten
	WBERw: kans op het voorkomen van vindplaatsen gerelateerd aan bewoning, begraving en aan land en water gebonden economische en rituele activiteiten

De aanvullende verwachting

De aanvullende verwachting is een verfijning van de basisverwachting en uitgedrukt in scores. De aanvullende verwachting is alleen van toepassing op vindplaatsen die gerelateerd zijn aan de hoofdthema's *bewoning* en *begraving*; activiteiten die sterk gebonden zijn aan kenmerken van het natuurlijke landschap (hoog, droog, nabijheid tot water). De scores geven aan in welke mate een landschappelijke eenheid (of een deel ervan) scoort op een aantal criteria. Deze criteria zijn voor elke tijdsperiode anders en worden toegelicht in het rapport *Archeologische Verwachtingskaart Maasdal tussen Mook en Eijsden*.

Hoe donkerder het rood, des te hoger de verwachting

Op de periodekaarten zijn de (behaalde) scores weergegeven in kleuren. Hoe hoger de score van de aanvullende verwachting, hoe hoger de verwachtingswaarde en des te donkerder de kleur rood op de kaart. In gebieden met een (donker)rode kleur is de kans dus groter om archeologie aan te treffen gerelateerd aan bewoning en begraving, dan in gebieden met een (licht)oranje kleur. Het maximum aantal punten verschilt per periode.

Punten per periode

De legenda van de periodekaart *Jagers, verzamelaars en eerste boeren* laat zien dat voor deze periode een maximale score van **6 punten** mogelijk is.

Aanvullende verwachting

(score op basis van aanvullende locatiekeuze criteria)

	1 (scoort op één aanvullend criterium)
	2
	3
	4
	5
	6 (scoort op alle aanvullende criteria)

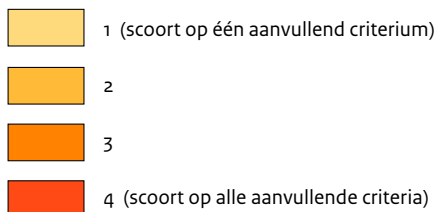
Voor de periode *Vroege landbouwsamenlevingen* geldt een maximale score van **5 punten**.

Aanvullende verwachting
(score op basis van aanvullende locatiekeuze criteria)

Voor zowel de periode *Late landbouwsamenlevingen* en als die van de *Staatssamenlevingen* is de maximale score **4 punten**.

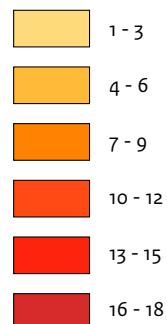
Aanvullende verwachting
(score op basis van aanvullende locatiekeuze criteria)

Aanvullende verwachting in de alle-perioden-kaart

Op de alle-perioden-kaart zijn de basisverwachting van de vier periodekaarten en de optelsom van de scores van de aanvullende verwachting in één kaartbeeld samengebracht. In de legenda is het resultaat van deze optelsom weergegeven in zes klassen: 1-3, 4-6, 7-9, 10-12, 13-15 en 16-18. Voor de alle-periode-kaart geldt hetzelfde als voor de vier periodekaarten: hoe donkerder de kleur rood op de kaart, des te hoger de kans op het voorkomen van archeologische vindplaatsen die gerelateerd zijn aan de hoofdthema's bewoning en begraving. De legenda van de alle-perioden-kaart is verder op dezelfde wijze vormgegeven als die van de vier periodekaarten.

Aanvullende verwachting
(cumulatieve score op basis van aanvullende locatiekeuze criteria)

Dryas terrasvlakte laag

Op de periodekaarten *Vroege Landbouwsamenlevingen* en *Late Landbouwsamenlevingen* heeft de landschappelijke eenheid 'Dryas terrasvlakte laag' een raster (*overlay*) gekregen. In de legenda's van beide kaarten is dit raster opgenomen met een toelichting. De kans op het voorkomen van archeologische vindplaatsen in deze zone is in algemene zin als gering aangemerkt. Uit recent archeologisch onderzoek blijkt echter dat binnen deze eenheid lokaal relatief hoog gelegen terreindelen kunnen voorkomen. Voor deze delen moet rekening worden gehouden met een hogere archeologische verwachting.

 Dryas terrasvlakte laag, met mogelijke opduikingen met een hogere verwachting

Voor meer informatie over de kaarten kan het volgende rapport worden geraadpleegd: R. Isarin, E. Rensink, R. Ellenkamp & E. Heunks 2015: *Archeologische Verwachtingskaart Maasdal tussen Mook en Eijsden*. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort.

Colofon

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Smallepad 5 | 3811 MG Amersfoort
Postbus 1600 | 3800 BP Amersfoort
tel. 033 – 421 7 421
info@cultureelerfgoed.nl
www.cultureelerfgoed.nl
Mei 2016